Jó gyakorlatok

Kocsis Szilvia

1. **Digilabor a földrajzórán – Padlet-alapú kollaboratív tanulás**

Célcsoport: Középiskola (9–10. osztály)

Tantárgy: Földrajz

Időtartam: 1 tanórási keret (45 perc)

Szükséges eszközök: Iskolai táblagépek/okostelefonok, kivetítő/okostábla, internetkapcsolat, Padlet felület (előre elkészített sablon)

Pedagógiai célok és fejlesztendő kompetenciák

- **Földrajzi szemlélet:** Térbeli összefüggések, természeti és társadalmi tényezők kapcsolata.
- **Digitális kompetencia:** Információkeresés, szűrés, felelős tartalommegosztás, digitális vizualizáció.
- **Kollaboráció & Kritikai gondolkodás:** Közös csoportmunka, társak munkájának értékelése és reflexió.

Óraterv és módszertani lépések (45 perc)

1. Rábírógatás és feladatkitűzés (5 perc)

- **Tevékenység:** A pedagógus vetíti a Padlet faliújságot, amelyen a mai témakör fő kérdése és a munkacsoportok oszlopai/szekciói láthatók.
- **Padlet beállítás:** Oszlopos (Shelf) vagy Térkép (Map) elrendezés.

2. Csoportmunka és adatgyűjtés (20 perc)

- **Szervezés:** A diákok 3–4 fős mikrocsoportokban dolgoznak.
- **Feladat:** Minden csoport kap egy rész-témakört (pl. 1. csoport: *Klíma és növényzet*, 2. csoport: *Gazdaság és ipar*, 3. csoport: *Környezeti kihívások*).
- **Tartalomgyártás a Padletre:** A csoportoknak legalább az alábbi elemeket kell felölteniük a saját oszlopukba:
    1. **Rövid összefoglaló szöveg** (saját megfogalmazásban, max. 3-4 mondat).
    2. **1 db tematikus fotó vagy infografika** forrásmegjelöléssel.
    3. **1 db beágyazott link** (Google Maps pont, videó vagy online cikk).

3. Bemutatás és interaktív értékelés (12 perc)

- **Prezentáció:** A csoportok képviselői 2-2 percben bemutatják a feltöltött kártyáikat a kivetített faliújság előtt.

- **Társi értékelés a Padleten:**
    - A többi diák a bemutatók alatt a Padlet beépített funkcióival reagál: **„Lájkolja”** a legpontosabb kártyákat.
    - **Kommentben** feltesz legalább egy tisztázó vagy kiegészítő kérdést a társaiknak.

4. Összegzés és értékelés (8 perc)

- **Tanári reflexió:** A pedagógus a faliújságot áttekintve kiemeli a kulcsfogalmakat, pontosítja az esetleges tévedéseket.
- **Tudáspróba:** Egy gyors szavazás vagy visszacsatoló kérdés feltevése a Padlet felületén.

2. Nagykőrösi felfedezőküldetés

- **Célcsoport:** Középiskola (9–12. osztály)
- **Tantárgy:** Földrajz (Helyi földrajz, Városföldrajz, Településszerkezet)
- **Téma:** Nagykőrös mezővárosi öröksége, zöldfelületei és mai városszerkezete
- **Helyszín:** Nagykőrös belvárosa (Deák tér – Szabadság tér – Hősök tere környéke)
- **Időtartam:** 1 tanóra (45 perc) *vagy rugalmasan bővíthető*
- **Szükséges eszközök:** Okostelefonok csoportonként (GooseChase app telepítve, mobilnet), GPS, tanári laptop/kivetítő a visszatéréshez

Pedagógiai célok és fejlesztendő kompetenciák

- **Városföldrajzi szemlélet:** A mezővárosi funkciók, az épített környezet és a zöldinfrastruktúra azonosítása a gyakorlatban.
- **Térbeli tájékozódás & Térképasználat:** Helyszínek azonosítása koordináták és térképes utalások alapján.
- **Helyi értékek megbecsülése:** Nagykőrös történeti-földrajzi és kulturális örökségének aktív felfedezése.

Óraterv és módszertani lépések (45 perc)

1. Indítás és szabályismertetés (5 perc)

- **Találkozási pont:** Nagykőrös főtere (Szabadság tér).
- **Tevékenység:** A diákok 3–4 fős csoportokat alkotnak, belépnek a játékba a megadott játékkóddal (*pl. NAGYKOROS2026*). A tanár tisztázza az időlimitet és a határokat (pl. a belvárosi sétáló/parkos zóna).

2. Nagykőrösi küldetés teljesítése (25 perc)

- **Szervezés:** A csapatok önállóan járják be a belvárost és oldják meg a pontokat érő küldetéseket az alkalmazásban.

GooseChase küldetések (Missions):

Küldetés címe	Típus	Feladat leírása	Pontérték
1. Arany János nyomában	*Fotó*	Keressétek meg Arany János szobrát a Református Templom közelében! Készítsetek egy csoportképet, ahol a szobor pózát imitáljátok!	200 pt
2. Mezővárosi funkciók	*Szöveg/Kvíz*	Találjátok meg a Városháza épületét! Milyen igazgatási és gazdasági szerepet töltött be egy mezőváros a történelem során? Írjatok 2 példát!	150 pt
3. Cifra Kéményes Ház	*Fotó + GPS*	Keresse meg a csapat a híres Cifra Kéményes Házat! Jelentkezzetek be GPS-szel és készítsetek egy makrofotót a népi építészet eme jellegzetes részletéről!	300 pt
4. Belvárosi Zöldsziget	*Videó*	Készítsetek egy 15 másodperces videót a Hősök terének vagy a Deák tér zöldfelületéről! Mondjátok el a videóban, miért fontos a városi hősziget hatás csökkentésében a parkosítás!	250 pt
5. Utcakép és funkcióváltás	*Fotó*	Fotózzatok le egy olyan épületet a belvárosban, amelynek a földszintjén ma üzlet/szolgáltatás működik, de az emelete lakófunkciójú!	200 pt

3. Kiértékelés és eredményhirdetés (10 perc)

- **Tevékenység:** Visszatérés a kiindulópontra (vagy az osztályterembe).
- **Élő kivetítés:** A pedagógus átnézi a beküldött fotókat és videókat. Extra bónuszpontokat ad a legötletesebb vizuális megoldásokra.
- **Módszertani reflexió:** A fotók alapján megbeszélik: *Hogyan tükrözi Nagykőrös építészete a mezővárosi múltat és a modern városi funkciókat?*

4. Zárás (5 perc)

- A győztes csapat kihirdetése és a tapasztalatok rövid összegzése.

3. Gamma felzárkoztató tananyag: A Kőzetburok (Litoszféra)

- **Célcsoport:** Középiskolás diákok (hiányzók pótlására, önálló tanulásra)
- **Eszköz:** Gamma app (gamma.app) – AI alapú prezentációkészítő
- **Időtkeret:** 1-2 óra önálló feldolgozás

Hogyan hozd létre a Gamma-ban? (Tanári / Diáklépések)

1. Lépj be a gamma.app oldalra (akár Google fiókkal).
2. Válaszd a **"Generate"** (Generálás) -> **"Presentation"** vagy **"Webpage"** opciót.
3. Másold be az alábbi *Promptot* (utasítást) a generátorba, és a Gamma 1 perc alatt felépíti a kártyákra bontott, illusztrált vázlatot!

Gamma Prompt (másold be az appba):

Készíts egy látványos, középiskolásoknak szóló földrajz prezentációt a "Kőzetburok (Litoszféra) és a Föld belső szerkezete" témakörben. Tartalmazza a Föld gömbhéjas szerkezetét (kéreg, köpeny, mag), a kőzetalkotó ásványokat, a magmás, üledékes és átalakult kőzetek körforgását, valamint a lemeztektonika alapjait (konvergens, divergens, transzform szegélyek). Használj vizuális kártyákat, kulcsszavakat, rövid magyarázatokat és ellenőrző kérdéseket a végén.

A Gamma Prezentáció Felépítése (Mit tartalmaz majd a diákok számára?)

1. Kártya: Bevezetés – Mi az a litoszféra?

- **Lényeg:** A Föld szilárd burka, amely magában foglalja a kérget és a felső-köpeny legfelső, rideg részét (az asztenoszféra felett).
- **Vizuális elem a Gammában:** A Föld belső szerkezetét ábrázoló keresztmetszet (Kéreg → Köpeny → Mag).

2. Kártya: A Föld belső szerkezete

- **Kéreg:** Óceáni (vékonyabb, nehezebb bazalt) és kontinentális (vastagabb, könnyebb gránit).
- **Köpeny:** Asztenoszféra (képlékeny, itt mozognak a kőzetlemezek).
- **Mag:** Külső mag (folyékony, vas-nikkel) és belső mag (szilárd, rendkívül forró).

3. Kártya: A kőzetek hármas birodalma (Kőzetkörforgás)

- **Magmás kőzetek:** A magma megszilárdulásából (pl. gránit, bazalt).
- **Üledékes kőzetek:** Aprózódás, szállítás és lerakódás, majd kőzetté válás (pl. mészkő, homokkő, homok).

- **Átalakult (metamorf) kőzetek:** Hő és nyomás hatására megváltozott kőzetek (pl. mészkőből márvány).

4. Kártya: Lemeztektonika – A mozgó Föld

- **Divergens (távolodó) lemezszegélyek:** Óceáni hátságok, vulkanizmus (pl. Izland).
- **Konvergens (közeledő) lemezszegélyek:** Hegységképződés (pl. Himalája) vagy albuklás (subductio) és mélytengeri árkok, vulkánok.
- **Transzform (súrlódó) szegélyek:** Hatalmas földrengések (pl. Szent András-törésvonal).

5. Kártya: Gyakorlati Ellenőrző Kérdések (Önteszt a hiányzónak)

- *Mi a különbség az óceáni és a kontinentális kéreg között?*
- *Hogyan keletkezik az üledékes kőzet? Mondj egy példát!*
- *Mi történik a konvergens lemezszegélyeknél?*